HONORING OTHERS

Sponsored by Jake and Karen Abilevitz in memory of Jake's Beloved Parents אליהו בן אבא ז"ל & לאה בת אברהם ז"ל and Karen's brother יהושע בן שמעון דב ז"ל

1) Avos, Chapter 4, Mishna 1

Ben Zoma said:

- 1. Who is wise? He who learns from every man,
 - a. as it is said: "From all who taught me have I gained understanding" (Psalms 119:99).
- 2. Who is mighty? He who subdues his [evil] inclination,
 - a. as it is said: "He that is slow to anger is better than the mighty; and he that rules his spirit than he that takes a city" (Proverbs 16:3).
- 3. Who is rich? He who rejoices in his lot,
 - a. as it is said: "You shall enjoy the fruit of your labors, you shall be happy and you shall prosper" (Psalms 128:2) "You shall be happy" in this world, "and you shall prosper" in the world to come.
- 4. Who is he that is honored? He who honors his fellow human beings
 - a. as it is said: "For I honor those that honor Me, but those who spurn Me shall be dishonored" (I Samuel 2:30).

בֶּן זוֹמָא אוֹמֵר

- 1. **אֵיזֵהוּ חָכָם**, הַלּוֹמֵד מִכָּל אָדָם,
- a. שָׁנָּאֶמַר (תהלים קיט) מִכָּל מְלַמְּדִי הִשְּׁכַּלְתִּי כִּי עֵדְוֹתֶיךְ שִׂיחָה לִּי.
 - 2. **אֵיזֶהוּ גִּבּוֹר,** הַכּוֹבֶשׁ אֶת יִצְרוֹ, שָׁנֶּאֱמַר (משלי טז) טוֹב .a
 - אֶרֶךְ אַפַּיִם מִגִּבּוֹר וּמשֵׁל בַּרוּחוֹ מִלֹּכֵד עִיר.
 - 3. **אַיזֶהוּ עָשִּׁיר,** הַשָּׁמֵחַ בְּחֶלְקוֹ,
- מ. שָׁנֶּאֶמֵר (תהלים קכח) יְגִיעַ כַּפֶּיךְ כִּי תאֹכֵל אֵשְׁרֶיךְ וְטוֹב לְרָ. אַשְׁרֶיךְ, בָּעוֹלָם הַדֶּה. וְטוֹב לְרָ, לְעוֹלָם הַבָּא.
- 4. **אֵיזֶהוּ מְכֻבָּד**, הַמְּכַבֵּד אֶת הַבְּרִיּוֹת,
- ם. שָׁנֶּאֱמַר (שמואל א ב) כִּי מְכַבְּדִי אֲכַבֵּד וּבֹזַי יֵקְלוּ

1) אברבנאל – נחלת אבות

אי זהו מכובד המכבד את הבריות. וענין זה המאמר הוא הענוותנות. כי מי שמשפיל עצמו הוא מחשב שחבירו יותר טוב ממנו ומכבד אותו.

וכבר אמרו במוסרי הפילוסופים שחסיד אחד היה מכבד את כל הבריות ושאלוהו על זה ואמר, שהיה עושה כן בשביל שלא היה רואה איש שלא היה לו יתרון עליו, אם היה חכם או בעל מידות, זה מפואר. אם גבור, או בעל קומה, או בריא ממנו, היה חושב שהיה זה יותר נקשר בחסדו יתברך יען חלק לו מטובו יותר ממנו, ואם צעיר הוא ממנו לימים היה חושב שעונותיו יותר מעוטים. ואם היה עני או חולה היה חושב, שיהיה לו יותר התנצלות ממנו ממה שלא עשה בעבודת בוראו, ובדרכי צדקה לעוניו או חוליו. ואם היה שכלו חסר ידיעה ממנו, היה חושב שיש לו התנצלות גדול על עוונותיו, כי הוא כדמות שוגג. ואם הוא חלש ממנו או קצר הקומה, יש לו מעט מן הדברים החומריים, ולא יתגאה בהם.

ויש מפרשים "אי זהו מכובד המכבד את הבריות" – שהכלי לא יוציא אלא מה שיש בו, ועץ השדה לא יתן פריו²³ כי אם כפי לחות שורשו. וכן האדם לא יתן, אלא ממה שיש בידו, ולא יחלוק כבוד לזולתו, כי אם מה שיש בו כבוד לעצמו והותר. כי כמו שיש אנשים ישתדלו להפחית את השלמים ולהטיל בהם מום להיותם הם בעצמם בעלי מומים, כמו שאמרו חכמנו זכרונם לברכה (קידושין ע, ע"א): כל הפוסל במומו פוסל, כך המכובד בעצמו הוא המכבד את הבריות. אבל זה יובן שמכבד את הראוי לכבוד, כי בזולת זה כבר נאמר (משלי כו, ח): "כצרור אבן במרגמה כן נותן לכסיל כבוד".

והנה הפילוסוף ⁴ כתב בראשון ממידות, שהכבוד איננו התכלית לחיי האדם, אך הוא חיצוני ממנו, כי הוא ביד המכבדים יותר מאשר הוא במכובד. גם כי מה שיהיה ביד הזולת הוא בקלות (וישר) [ויוסר], והטוב האמתי הוא אשר בקושי יוסר. ואמר עוד, כי דרישת הכבוד הוא למען אשר יראו הרואים, לפי שהכבוד הוא הכנעת האנשים לאיש מה לאות ולסימן שלמותו. הנה אם כן הוא מהדברים אשר לא יכספום בעבור עצמם כי אם בעבור המעלה אשר יורו עליה.

והנה החכם בן זומא ביאר בזה, שהכבוד הוא תואר וקנין בנפש אשר בו יפעלו כבודות, לא שיופעל מאחר, ולכן אמר שהמכובד אינו אשר מכבדים אותו זולתו. כי הנה אם כן, יהיה הטוב ההוא בזולתו חוץ ממנו, ויהיה קל ההסרה. אמנם הוא אשר יכבד לזולתו, כי אז הקנין הוא לעצמו ויוסר בקושי. גם שהוא עושה טוב, לא סובל ומקבל אותו. ועל זה אמרו במדרש רבא (במדבר רבה יד, ג) פרשת השביעי נשיא:

<u>2) ר' קוק – שיחת אבות</u>

למרן הראי"ה קוק זצ"ל היה ספר קבוע שהיה בא מידי פעם לבית הרב ולספרו, יחסו של הרב לבעל מלאכתו היה מיוחד, וכך מוסר אותו ספר:

הייתי ספר של אנשים חשובים ונכבדים, לא אחד מהם, שכרגיל היו אנשים טרודים, נתן לי לחכות עד שיתפנה.

לא כן הרב זצ"ל, עם כל עומס טרדותיו והבאים אליו, היה מתפנה אלי מיד, אף היה מקדיש לי תשומת-לב, ובשעת התספורת היה משוחח איתי.

וליקוחי הראי"ה וווח)

אור ישראל, מאמר ל

Rabbi Yisrael ben Ze'ev Wolf Lipkin, also known as "Israel Salanter"... (November 3, 1809, Zhagory – February 2, 1883, Königsberg), was the father of the Musar movement in Orthodox Judaism and a famed Rosh yeshiva and Talmudist.

והיותר כבר בבחינת התיקון. הוא בדבר המדות. כי זה כלל גדול במדות. שרוב מדות הטובות. המה רק במה שנוגע להאדם בעצמו. אכן במה שנוגע לחבירו. החוב להשתמש בכל עוז בהפוכה. כמו לברוח מן הכבוד היא מדה יקרה. כמאמרם ז"ל (אבות פ"ד) כי תאות הכבוד תוציא את האדם מן העולם. אכן במה שנוגע לחבירו. אמרו רז"ל (שם) איזהו מכובד המכבד את הבריות. הפרישות אשר היא מעלה נשגבה לבני עליה. היא רק בבחינת האדם לעצמו. אבל במה שנוגע לתועלת והנאת חבירו. החוב פרושה להשתמש היפך הפרישות. לצאת בשוקים וברחובות קריה. לחפש למלאות טובת חבירו. ומכש"כ טובת רבים. המדות. ובפרט בענוה הגדולה מכל המדות. החוב להשתמש בה עד המדות. ובפרט בענוה הגדולה מכל המדות. החוב להשתמש בה עד קצה האחרון. כמאמרם ז"ל (סוטה דף ה") אמר רב אחא בר יעקב. לא מינה ולא מקצתה. וכאשר ביאר הרמב"ם ז"ל המשנה (שם) מאד מאד הוי שפל רוח וכו". חלילה חלילה להשתמש במדה הלזו על חבירו. להפחיתו ממעלתו ח"ו.

<u>דעת תורה, א:רו</u>

Rabbi Yeruchem Halevi Levovitz (Hebrew: ירוחם ליבוביץ; ca. 1873-1936), also known by his hundreds of students simply as The Mashgiach, was a famous mashgiach ruchani and baal mussar (Jewish Ethics) at the Mir yeshiva in Belarus.

שנו באבות (פ"ד א) בן זומא אומר איזהו חכם הלומד מכל אדם וכר איזהו גבור הכובש את יצרו וכו' איזהו עשיר השמח בחלקו וכו' איזהו מכובד המכבד את הבריות וכו'. רבו השאלות בזו המשנה, וכבר פעם דיברנו על זה בארוכה. (ועיין בספר דרך חיים למהר"ל ז"ל). בן זומא מגיד לנו בזה סוד נפלא, כי אדם יש לו בו ובעצמו כל המעלות בלתי תלוי כלל באחרים, ואדרבה שלמותן של המעלות הגן דוקא כשבאין בכח עצמיותו, ובא ראה כמה גדול ומקיף הוא זה הכח, אילו היתה מעלת החכמה תלויה במסירות המלמד, א"כ כשלא יהיה לו מלמד הנהו חסר לגמרי, ואיפה זה שלמות מעלתו, אבל הלומד מכל אדם, הרי הוא אוהב חכמה בעצמו, והמעלה בעצמו היא, והוא השלם לעולם. שלמה המלך אמר (משלי יז, כד) "את פני מבין חכמה ועיני כסיל בקצה ארץ". מבקר הוא בזה את אלה המבקשים חכמה בקצה הארץ, כי אלה הצריכים לקחת חכמה ממרחקים ישארו ודאי בשטויותיהם, אולם למבין הנה החכמה היא את פניו, בקרוב לו ובעצמו, -- דרכו של איש להיות יוצא לשוק ולומד בינה מבני אדם (בר"ר יה, א), והחכמות היותר גדולות הנה זה ימצא האדם בעצמו הוא. אם מעלת הגבורה היתה תלויה בנצחונו על אחרים א"כ מה יהיה כשהשני יותר גבור ממנו, א"כ איפה היא שלמות גבורתו, אבל הכובש את יצרו הנה זה הגבורה האמיתית, אתו תלין ולא תעדר ממנו לעולם, והוא השלם בודאי. גם עשירות מעלה היא, כי מה יתרון לאדם בכל עמלו אם כל קניניו יהיו תלוים בגנבים ושודדי לילה. מעלת העשירות ג"כ היא דוקא בעצמו של האדם, כשהאדם שמח בחלקו היא העשירות האמיתית בכל שלמותה. אם הכבוד של האדם היה תלוי כשבני אדם אחרים מכבדים אותו, א״כ מה יעשה, כשהאחרים יסרבו ולא יפזרו לו בכבודם, הרי ישאר גם ללעג ולבוז, אוי ואבוי לכבוד כזה התלוי בבני אדם, אלא איזהו מכובד באמת -- המכבד את הבריות, הנה קנה הכבוד את נפשו. ברוך הוא בכל מכל כל, והכל יש לו בעצמו, בלתי תלוי כלל בזולתו, הוא סוד המדה של "לבדו". מתוך מדה זו ובכח זה הנה אמנם "בנימוסי אומיא לא מדברין", לא כאלה אשר תמיד מיסרכי סרוכי "כעיר זה שהולך אחר שיחה נאה", אלא עצמיי, "ויחידי" הוא בתכלית, והוא סוד עוה"ב ד"עתידין למיחסן". "הן עם לבדד ישכן"! (ועיין בדחו"מ ג, כה).

עלי שור, א:קיח

Rabbi Shlomo Wolbe (Wilhelm Wolbe, 1914 - April 25, 2005) was a Haredi rabbi born in Berlin in the early part of the twentieth century. He is best known as the author of Alei Shur (Hebrew: עלי שור), a musar classic discussing dimensional growth as it pertains to students of the Talmud. He died in Jerusalem in 2005... Shlomo (Wilhelm) Wolbe was born in Berlin to Eugen and Rosa Wolbe. He was raised in a secular Jewish home and received his education at the University of Berlin (1930–1933). During his university studies he became a baal teshuva through the efforts of the Orthodox Students Union V.A.D....After university he attended the Hildesheimer Rabbinical Seminary. He continued to study at Rabbi Boczko's yeshiva in Montreux, Switzerland. He then attended the Mir yeshiva in Poland, where he became a student of the mashgiach ruchani, Rabbi Yeruchom Levovitz...

"כבוד" אינו ענין של נימוס ודרך־ארץ, אלא הכרה וגילוי מעלת הדבר. כשאני מכבד אדם, הנני מגלה את מעלתו וחשיבותו לעין כל. כשאני מכבד ת"ח, הנני מכיר ומגלה קדושת התורה. כשאני מכבד את השי"ת, הנני מכיר ומגלה אלוקותר ית' כי אין עוד מלבדו! תורתנו הק' אינה מחייבת אותנו הכרה מופשטת, פילוסופית, אלא — כבוד, שזהו הגילוי וזוהי ההכרה בלב ובמעשה. ובכח מה אנחנו יכולים לכבד! בכח הנשמה שהיא היא מציאות של כבוד, שזוהי פעולתה העיקרית: לכבד ולגלות רוממות הבורא, רוממות האדם, רוממות התורה והת"ח!

הרי זוהי עבודתה ופעולתה של הנשמה בעולם: לגדל, לרומם ולכבד, ו"איזהו מכובד — המכבד את הבריות" (אבות ד, א). כשרואים שאדם מכבד את הבריות מכיר ומגלה מעלתו של כל אחד ואחד, רואים שנשמתו פועלת וחיה בקרבו, והוא עצמו מכובד! והמזלזל ומקטין ומחפש מומים — אינו נותן לנשמתו לפעול בקרבו, אורה אינו מאיר לו, והוא עצמו אינו "מכובד". "מכובד" — כלומר: נשמתו של אדם זה מכבדת אותו, והוא זוכה לרוממות והתעלות עצמית, ומתגלה בקרבו אור אלוקי; מתעוררות בו מידות טובות המביאות למעשים טובים, ומאירות לר השגות אמיתיות...

שיחות מוסר, ז

Rav Chaim Leib Halevi Shmuelevitz, (Hebrew: חיים לייב שמואלביץ; 1902–1979),[1] -- also spelled Shmulevitz, in Hebrew -- was a member of the faculty of the Mirrer Yeshiva for more than 40 years,[2] in Poland, Shanghai and Jerusalem, serving as Rosh yeshiva during its sojourn in Shanghai from 1941 to 1947, and again in the Mirrer Yeshiva in Jerusalem from 1965 to 1979. He taught, guided, and inspired thousands of disciples throughout his lifetime, by word and deed, with legendary diligence and intensity in Torah study.

ונדבר עתה מענין כבוד הבריות, כי האהבה והשלום בין אדם לחבירו וענין כבוד הבריות אחד הם, ותלויים הם זה בזה.

אמר הכתוב: "וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם" (בראשית יח ב), ובמדרש רבה שם (פמ"ח ט) איתא: "אמר אברהם, אם אני רואה ששכינה ממתנת עליהם אני יודע שהן בני אדם גדולים, ואם אני רואה אותן חולקין כבוד אלו לאלו אני יודע שהן בני אדם מהוגנים, וכיון שראה אותם חולקין כבוד אלו לאלו, ידע שהן בני אדם מהוגנים", ולכן נאמר ב' פעמים "וירא" על שם מורגנים באום הללו

מדברי חז"ל אלו למדים אנו שיתכן הדבר שיהיה האדם גדול כל כך עד ש"שכינה ממתנת עליו", ועדיין יש ספק בדבר אם הוא אדם הגון. ולא היה אברהם אבינו רץ לקראתם אף בראותו שכינה ממתנת עליהם, כל עוד לא היה מתברר אצלו כי מלבד גדלותם הם גם בני אדם מהוגנים, ו"בני אדם מהוגנים", היינו בנ"א המכבדים אלו לאלו.

ושנינו באבות (פ"ד מ"א): "בן זומא אומר איזהו מכובד המכבד את הבריות", לא אמר בן זומא איזהו מכובד - "גאון" או "צדיק", אלא "המכבד את הבריות". וכן אמרו חז"ל (שמו"ר פ"ח א): "למה נקרא הקב"ה "מלך הכבוד" (תהלים כד ז) שהוא חולק כבוד ליראיו, כיצד, מלך בשר ודם אין רוכבין על סוסו ואין יושבין על כסאו, והקב"ה הושיב לשלמה על כסאו" (ע" דה"א כט כג).

ויותר מזה מצינו בגמ' עירובין (יג ב) שאמרו כי לכך זכו בית הלל שיקבעו הלכה כמותם, "מפני שהיו שונין דבריהם ודברי ב"ש, ולא עוד אלא שהיו מקדימין דברי ב"ש לדבריהם", חזינן כי המכבד את הבריות לא רק שנקרא מכובד, אלא שהוא זוכה גם לאסוקי שמעתתא אליבא דהילכתא, כי "כבוד הבריות" היא מעלה המשלימה את האדם בכל השלימות.

Rabbi Abraham Twerski

אַיזָהוּ מְכָבְּדי הַמְּכַבֵּד אָת הַבְּרְיּוֹת Who is honored? He who honors others I have frequently discussed the various maneuvers that may be employed by a person who lacks self-esteem. One of them is to belittle others, whereby one may then feel that he

is superior to them. This is obviously a desperate defense mechanism, and it is clear that someone who utilizes this must be so lacking in self-respect that he must resort to this.

Another mechanism employed by people with low self-esteem is to pursue acclaim from others. This may lead them to do worthwhile things, but does little to enhance their self-esteem. I was consulted by a patient whose drive to

receive recognition resulted in his overtaxing himself. He was the chairman of various community activities in addition to being a busy executive. He said, "I have an entire wall in my home covered with testimonials, trophies, and awards, but they mean nothing to me." Trying to overcome self-esteem by receiving acclaim may provide only temporary relief.

A person who has good self-respect is not dependent on others to honor him. In fact, he is very comfortable in honoring others, and this does not pose any threat to his self-esteem.

You may be sure that a person who speaks lashon hara is a person with low self-esteem, else he would not have any need of belittling others.